

PSANÍ I/Í, Y/Ý PO OBOJETNÝCH SOUHLÁSKÁCH V KONCOVKÁCH PODSTATNÝCH JMEN

Pravopis se řídí podle vzorů podstatných jmen. Z hlediska pravopisu rozlišujeme vzory tvrdé a měkké. U jmen patřících k měkkým vzorům se píše vždy i/í. U tvrdých vzorů je v pádových koncovkách převážně y/ý, v některých pádech se vyskytuje i/í.

Přehled koncovek vzorů podstatných jmen, v nichž se vyskytuje i/í, y/ý

Rod mužský

pád	tvrdé vzory		měkké vzory			
jednotné číslo						
1.	pán	hrad	předseda	muž	stroj	soudce
2.			-y			
3.	-ovi (-u)		-ovi	-ovi, -i	-i	-i, -ovi
4.						
5.				-i! (-e!)	-i!	
6.	-ovi (-u)		-ovi	-ovi, -i	-i	-i, -ovi
7.						
množné číslo						
1.	-i (-ové)	-y		-i, (-ové)		-i (-ové)
2.						
3.						
4.	-y	-y	-y			
5.	-i! (-ové!)	-y!		-i! (-ové!)		-i! (-ové!)
6.	-ech (-ích)	-ech (-ích)		-ích	-ích	-ích
7.	-y	-y	-y	-i	-i	-i

Podstatná ména **mužského rodu**, která mají před koncovkou **-a** měkkou souhlásku, se skloňují podle vzoru **předseda**, ale píší se s **-i**, např.:

Váňa – Váni, Ilja – Ilji, Vláďa – Vládi, Nohavica – Nohavici.

Některá podstatná jména **rodu mužského** končící na **-l** je možno skloňovat podle **tvrdého i měkkého vzoru**, např.:

chmel, kotel, koukol, kužel, plevel, tmel, rubl.

Jména **bacil a mikrob** mají tvary **životné**

i neživotné v 1. pádě čísla množného:

bacili i bacily, mikrobi i mikroby.

Cvičení

23. Doplni i/í, y/ý:

a) pobýval mezi lv-, jedovatí plaz-, pevné provaz-, choval v teráriu jedovaté plaz-, býčími zápas-, pstruz- a losos- jsou cenný úlovek, pichlavými kaktus-, sůl má lesklé krystal-, topas- jsou draho- kam-, opál- a pyrop- jsou polodrahokam-, přijeli několika autobus-, beseda se skladatel- moderní hudb-, pane ředitel-, odevzdal všechny výkres- a rys-, čáp- a jeřáb- na podzim odlétají, kos- u nás přezimují, galerii vybavili novými obraz-, mohutné jeřáb- zvedaly těžké panel-, hrob- králů, píše dopis- bratrov-, dřevorubci jsou silní chlap-, cvičení posiluje sval-, v Tatrách jsou krásné hotel-, používal nespisovné výraz-, sloup- vysokého napětí;

b) promítali film- a diapozitiv-, dav- lidí provolávají slávu, Kolumbovy koráb-, půjčíme si maškarní kostým-, krokodýl- mají nebezpečné zub-, brzy na jaře kvetou krokus-, horniny a minerál-, mol- ničí šatstvo, mol- musíme hubit, stále vznikají nové muzikál-, archeologické nález-, dívka s vlnitými vlas-, počítačové systém-, vyslal posl- ke král-, sebrané spis-, na podzim se konají výlov- rybníků, nikdo se rád nechlubí svými omyl-, tvrdohlaví osl-, zasít ozim-, nezkoušej žádné podraz-, televizní program-, sejít se s přátel-, k předsedovlády, Přemysl oral s vol- na poli, posl- přinesli Přemyslov- vzkaz od kněžny;

